

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: **19 Kasım 2025**

Sayı: **15135**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

36743

Aşağıda belirtilen sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 18.11.2025

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

Kilis iline ilişkin kamuoyuna yansıyan sosyal, ekonomik ve istihdam verileri; il genelinde gelir seviyesinin düşüklüğü, işsizlik ve genç işsizlik oranlarının yüksekliği, tarımsal üretim faaliyetlerindeki sürdürülebilirlik sorunu, maliyet baskısının artması ve sosyo-ekonomik kırılganlığın derinleştiğine işaret etmektedir.

Bu durum;

- Anayasa Madde 2 Sosyal Devlet İlkesi,
- Anayasa Madde 5 Devletin temel amaç ve görevleri,
- Anayasa Madde 10 Eşitlik İlkesi,
- Anayasa Madde 49 Çalışma hakkı ve işsizliğin önlenmesi,
- Anayasa Madde 166 Ekonomik planlama ve kalkınma görevi

hükümlerinin devlet tarafından aktif, pozitif ve ayrımcı destek gerektirir şekilde uygulanmasını zorunlu kılmaktadır. Bu açıdan, resmî veri tartışmaları bir yana, fiili sosyo-ekonomik tablo bakımından Kilis'in "ekonomik risk bölgesi" niteliği taşıdığı görülmektedir.

Bakanlığınızın sınır ili Kilis'te ekonomik ve sosyal kırılganlığın derinleşmesi karşısındaki hukuki yükümlülüklerinin gereği gibi yerine getirilmesi hususu son derece kritiktir.

Bu bağlamda;

1. Kilis'in gelir düzeyi, yoksulluk ve işsizlik göstergeleri bakımından ülkemizin en dezavantajlı illeri arasında yer aldığı yönündeki tespitlerden Bakanlığınız haberdar mıdır? Haberdar ise neden özel bir istihdam eylem planı ilan edilmemiştir? Haberdar değilse bu, görev ihmalı değil midir?
2. Anayasa'nın 49'uncu maddesi, devletin işsizliği önleme yükümlülüğünü açıkça düzenlemektedir. Bu kapsamda Kilis'te işsizlik ve genç işsizliği ile mücadeleyle yönelik özel il bazlı program, pozitif ayrımcılık içeren eylem planı veya fon tahsisi neden henüz açıklanmamıştır?

3. Anayasa m.10'da güvence altına alınan eşitlik ilkesi uyarınca, sosyo-ekonomik olarak dezavantajlı illere pozitif ayrımcılık yapılması bir tercih değil, anayasal zorunluluk iken, Kilis neden bölgesel öncelikli istihdam havzası ilan edilmemiştir?
4. Kilis'te nüfus artışı, sığınmacı yoğunluğu ve işgücü rekabeti arasındaki bağlantıya ilişkin bilimsel ve kanıta dayalı bir etki analizi Bakanlığınızca yapılmış mıdır? Yapılmadıysa sebebi, yapıldıysa sonuçları nedir?
5. Tarımsal üreticilerin, artan maliyetler ve ithalat politikaları sonucunda üretim dışına itildiği iddiaları Bakanlığınıza ulaşmış mıdır? Ulaştıysa çalışabilir nüfusun tarım dışı işsizliğe kayması karşısında tedbir almamak, Anayasa m.5 ve m.166 kapsamındaki pozitif yükümlülüklerin ihlali değil midir?
6. Kilis'in ekonomik göstergeler bakımından risk bölgesi niteliği taşımasına rağmen Bakanlığınızca acil önlem paketi, genç istihdam garanti programı, yerel işveren teşvik modeli veya kamu destekli istihdam kampanyası neden ilan edilmemiştir?
Bu durum idarenin takdir yetkisinin keyfileştirilmesi sonucunu doğurmaz mı?
7. Kilis'in sosyo-ekonomik göstergelerindeki derinleşen kırılganlık, AİHS m.8 ve AİHM içtihatlarında yer verilen "makul yaşam standardı" ve "devletin pozitif yükümlülükleri" ilkelerine aykırılık teşkil etmekte değil midir?
8. İpekyolu Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan 2018 tarihli "Kilis Ekonomi Stratejisi" raporunda; ilin kişi başı gelir, istihdam, eğitim ve sağlık göstergelerinde diğer illerin gerisinde kaldığı, ayrıca TRC1 Düzey II Bölgesi için hazırlanan kalkınma planında, bölgenin yüksek kaynak ihtiyacı ve sürdürülebilir büyüme tedbirlerine acil gereksinim duyduğu belirtilmiştir. Bu resmî tespit ve uyarılar, Bakanlığınız tarafından "Anayasa madde 2, madde 5, madde 10, madde 49 ve madde 166 kapsamında" değerlendirilmiş midir? Bu raporların ardından Kilis'e yönelik somut, tarihli, bütçeli ve performans kriterli bir istihdam veya sosyo-ekonomik iyileştirme programı başlatılmış mıdır? Başlatılmadıysa, bu durum Bakanlığın anayasal yükümlülüklerinin ihlali anlamına gelmez mi?